

Quintessens

Quintessens, opgericht in 1992, bestaat uit een vaste kern van vijf vocale solisten. Zij kennen elkaar van het koor van de Nederlandse Bachvereniging, dat o.a. de jaarlijkse uitvoering Van de Mattheüs Passion in Naarden verzorgt. Het repertoire bestaat vooral uit vijfstemmige muziek uit de tijd rond 1600.

Jaarlijks worden onder leiding van een gastdirigent avondvullende concerten gegeven met een grotere bezetting.

Zo stonden eerder Vespers voor Allerheiligen en Kerstmis van Monteverdi op het programma, de Musicalische Exequien van Schütz, de Messe de Minuit van Charpentier en in 2005 'Vom Himmel hoch', het kerstverhaal op muziek van Praetorius, Schütz, Scheidt, Schein en Schelle.

Voor het programma van dit jaar is Quintessens uitgebreid tot een ensemble van zes vocale stemmen, twee (alt)violen, twee blokfluiten, cello, klavecimbel, theorbe en orgel.

Gastdirigent is Jeroen Spitteler.

Giovanni Antonio Rigatti

Vespers voor St. Maarten

Quintessens

o.l.v. Jeroen Spitteler

Joke Leenders, sopraan 1

Lida Wels, sopraan 2

Harry Baas Bekking, altus

Gert M. Knepper, tenor 1

Rens Bijma, tenor 2

Kees Deij, bas 2

Koos van 't Hul, orgel

Gerdien Tanja, blokfluit 1

Marjoke van Die, blokfluit 2

Nico Brandon, viool / altviool 1

Marike Albers, viool / altviool 2

Judith van der Werf, cello

Martin van Vliet, theorbe

Martine Visser, klavecimbel

2006

Driebergen (Pauluskerk), zondag 12 november, 15.30 uur

Utrecht (Doopsgezinde kerk), zaterdag 18 november, 16.00 uur

Nieuw-Vennep (Ontmoetingscentrum), zondag 19 november, 14.00 uur

Soest (Oude Kerk), zaterdag 25 november, 20.00 uur

Zeist (Oude Kerk), zaterdag 9 december, 16.30 uur

Toelichting

door Rens Bijma

Rigatti

Giovanni Antonio Rigatti werd geboren rond 1613 in Venetië. Als koorknaap zong hij onder Claudio Monteverdi in de San-Marco. Zijn carrière volgde twee sporen: een geestelijk (in 1645 werd hij kapelaan bij de toekomstige aartsbisshop aan de San Marco), en een muzikaal: hij leidde de kerkmuziek in de kathedraal van Udine, en later bij twee 'Ospedales' in Venetië.

Hij stierf – veel te jong – in 1648.

Hij gaf acht bundels kerkmuziek uit. Naar de stijl van de tijd waren die vooral kleinschalig: één of enkele stemmen met basso continuo, vaak met een tweetal violen.

Maar in 1640 publiceerde de uitgever Magni een heel bijzondere bundel met veel grootschaliger muziek van Rigatti: de 'Messa e salmi, parte concertati'. Muziek voor de mis en voor de vespers, van 1 tot 8 vocale stemmen, meestal met begeleiding van 2 tot 6 instrumenten. En het opvallende is, dat ongeveer tegelijkertijd bij dezelfde Magni een soortgelijke bundel verscheen met muziek van de grote Monteverdi: de 'Selva morale e spirituale'. Mogelijk heeft Rigatti de Selva morale gezien bij zijn uitgever, en gebruikte hij deze als voorbeeld voor zijn eigen uitgave.

Maar wat zou de onbekende Rigatti met zijn nogal ambitieuze project hebben voorgehad? Eigenlijk was zijn muziek bij zijn verschijnen al wat ouderwets: in Venetië raakte dit soort monumentale muziek uit de mode. En in zijn eigen praktijk had hij niet de beschikking over zulke grote ensembles.

Een aanwijzing vinden we in de opdracht: Monteverdi's en Rigatti's bundel zijn beide opgedragen aan een vorst uit het geslacht Habsburg (in Rigatti's geval keizer Ferdinand III). Misschien hoopte de jonge componist op een eervolle baan aan het hof van de keizer in Wenen. Daar was de monumentale Gabrieli-stijl nog volop in de mode. De keizer had dan ook de Venetiaanse kapelmeesters Valentini en Priuli in dienst.

Voor diegenen die in 2001 en 2003 de concerten van Quintessens met vespermuziek voor Allerheiligen en Kerst uit Monteverdi's 'Selva morale' bijwoonden, is dit een prachtige gelegenheid om de stijlen van beide meesters te vergelijken. Er is een grote mate van overeenstemming. Zoals bezetting; contrast tussen monumentale, virtuoze en intieme passages, en muzikale uitbeelding van de betekenis van de tekst.

Maar de muziek van Rigatti is wat moderner, gracieuzer, melodieuzer. Met veel duetten. Meer instrumentaal gedacht dan vocaal. De harmonieën zijn ook beslist eenvoudiger. De ouderwetse 'modale' kerktoonsoorten zijn al veel meer vervangen door de 'tonale' majeur- en mineur-toonsoorten.

Rigatti vraagt uitdrukkelijk om het 'affect' van de tekst tot uiting te laten komen. Daarom vraagt hij van de uitvoerders vrij om te gaan met het tempo: de lengte van de 'slag' is flexibel. Ook geeft hij veel tempoaanwijzingen.

10a. Oratio

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Oremus.

Deus, qui conspicis quia ex nulla nostra virtute subsistimus:

concede propitius;

ut intercessione beati Martini Confessoris tui atque Pontificis,

contra omnia adversa muniamur.

Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum:

qui tecum vivat et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus.

Per omnia saecula saeculorum. Amen.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias

V. Fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

V. Pater noster (*secreto*)

R. ... Sed libera nos a malo.

V. Dominus det nobis suam pacem

R. Et vitam aeternam. Amen.

V. De Heer zij met u –

R. En met uw geest.

V. Laten wij bidden:

God, die ziet dat wij uit geen enkele deugd bestaan:

sta ons genadig toe,

dat wij door bemiddeling van de heilige St. Maarten, uw gelovige en priester,

sterk staan tegen alle tegenspoed.

Door onze Heer Jezus Christus,

uw zoon,

die met u leeft en regeert in eenheid

met de Heilige Geest, God,

in alle eeuwen der eeuwen, Amen.

V. De Heer zij met u –

R. En met uw geest.

V. Laat ons de Heer zegenen:

R. Wij danken God.

V. Dat de zielen der gelovigen door Gods barmhartigheid rusten in vrede.

R. Amen.

V. Onze Vader... (*in stilte*)

R. ... en verlos ons van het kwaad.

V. De Heer geve u zijn vrede

R. En het eeuwige leven. Amen.

10b. Antiphona B.M.V.

Salve Regina.

mater misericordiae:

Vita, dulcedo, et spes nostra, salve.

Ad te clamamus, o Regina,

nos exsules, filii Evae.

Ad te suspiramus, gementes et flentes in hac lacrymarum valle.

Eia ergo, Advocata nostra,

illos tuos misericordes oculos ad nos

converte. Et Jesum,

benedictum fructum ventris tui,

nobis post hoc exsilio ostende.

O clemens: o pia:

O dulcis Virgo Maria.

Gegroet, koningin,

moeder der barmhartigheid,

Leven, zoetheid, onze hoop:

wees gegroet.

Tot u roepen wij, o koningin,

wij, ballingen, zonen van Eva.

Tot u zuchten wij, klaaglijk wenend

in dit tranendal.

Komaan dus, gij die onze voorspraak zijt:

wend uw barmhartige ogen van u tot ons,

en toon ons Jezus,

de gezegende vrucht van uw schoot,

na deze ballingschap.

O gij liefdevolle, o gij milde,

O gij zoete maagd Maria.

9a. Antiphona ad Magnificat

O beatum virum, Cujus anima paradisum possidet: Unde exultant Angeli, Laetantur Archangeli: Chorus Sanctorum proclamat, Turba Virginum invitat: Mane nobis cum in aeternum.	O gelukzalige man Wiens ziel nu zetelt in het paradijs; Daarom jubelen de engelen, En verheugen zich de aartsengelen; Het koor der heiligen roept het uit, En een menigte maagden bezweet u: Blijf bij ons in eeuwigheid.
---	---

9b. Canticum Beatae Mariae Virginis: Magnificat

Magnificat anima mea Dominum: et exsultavit spiritus meus in Deo salutari meo. Quia respexit humilitatem ancillae suae: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui potens est: et sanctum nomen ejus. Et misericordia ejus a progenie in proge- nies timentibus eum. Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede, et exaltavit humiles. Esurientes implevit bonis: et divites dimisit inanes. Suscepit Israel, puerum suum, recordatus misericordiae suae. Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham, et semini ejus in saecula. Gloria Patri, ...	Mijn ziel maakt groot de Heer En mijn geest verheugt zich in de God van mijn heil, Omdat hij heeft omgezien naar de lage staat van zijn dienaars. Zie, van nu af zullen mij gelukkig prijzen Alle geslachten. Want de machtige heeft grote dingen aan mij gedaan: Heilig is zijn naam; En zijn barmhartigheid is van geslacht tot geslacht voor wie hem vrezen. Geweld oefende hij uit met zijn arm, De trotsen verstrooide hij door het besluit van zijn hart. Machtigen stootte hij van de troon, nederigen verhief hij. Behoeftigen verzadigde hij met goederen, Rijken zond hij met lege handen heen. Hij nam Israël, zijn knecht op volgens zijn barmhartigheid. Zoals hij sprak tot onze vaders: Abraham en zijn nageslacht in eeuwigheid. Ere zij de Vader...
--	---

(Lucas 1: 47-55)

(Lofzang van Maria, klein gloria)

9c. (instrumentaal)

Vespers

Vespers behoren tot de getijden: de acht dagelijkse kerkelijke gebedsdiensten. Vespers worden gevierd tegen zonsondergang. Evenals de andere getijden hebben zij een vaste opbouw, die deels afhangt van het kerkelijk jaar. De belangrijkste onderdelen zijn vijf psalmen met antifonen, een hymne, de lofzang van Maria (het Magnificat) met antifoon en gebeden. De tekst van de antifonen en gebeden sluit meestal aan bij het kerkelijk jaar.

De Barok

In de meeste kerken van het 17^e-eeuwse Italië werd kerkmuziek alleen gregoriaans gezongen. Maar in kerken van grote steden en van vorstenhoven werd ook regelmatig meerstemmige kerkmuziek uitgevoerd. Het waren naast de mis vooral de vespers die op kerkelijke feestdagen het meest bezocht werden. Het is dan ook niet vreemd dat componisten, naast muziek voor de mis, ook veel vespermuziek schreven.

Tot ongeveer 1600 klonk vooral meerstemmige kerkmuziek in de renaissancestijl van Palestrina.

Dan verandert de stijl: mede onder invloed van de Contrareformatie moet de muziek de kerkgangers 'pakken'. Grote bezettingen, ritmisch vrije solozang (monodie), virtuositeit, moderne harmonieën, de basso continuo: al deze stijlen zijn zo verbluffend nieuw, dat men ze aanduidde met de term 'Seconda Prattica' of 'Nieuwe muziek'. De Barok is geboren. En de eerste geniale barokcomponist is Claudio Monteverdi, de leermeester van Giovanni Antonio Rigatti.

Vespers in Venetië

In de baroktijd werden de vespers op feestdagen in de San Marco voorafgegaan door groots opgezette processies met veel pracht en praal. De geestelijkheid, ambassadeurs, de pauselijke nuntius, de Doge en de Senaat, allen in schitterende gewaden, schreden van het Dogenpaleis naar de westelijke deur van de basiliek, waar majestueuze muziek hen verwelkomde.

De vespers voor St. Maarten

De muziek uit Rigatti's *Messa e Salmi* kan worden gebruikt bij vespers voor allerlei gelegenheden. Wij kozen voor St. Maarten, omdat zijn feest in de maand november valt (11 november).

De vaste onderdelen van de vespers (de vijf psalmen, het Magnificat en het *Salve Regina*) werden genomen uit Rigatti's 'Messa e salmi'. De hymne komt uit Monteverdi's *Selva morale*. De instrumentale onderdelen werden gekozen uit de bundel 'Canzoni da sonar' van Monteverdi's tijdgenoot Giovanni Picchi (1572-1643).

Het gregoriaans wordt uitgevoerd in vaste notenwaarden, zoals opgetekend in een 17e-eeuws Antifonale. Responsies worden gezongen in *Falso Bardone*, dat wil zeggen in akkoorden, getoonzet door Orlando di Lasso.

In zijn voorwoord moedigt Rigatti de musici aan, om de instrumenten te variëren. Wij maken daarvan dankbaar gebruik, door niet alleen violen en altviolen in te schakelen, maar ook blokfluiten.

Programma

1. Ingresso

Canzon seconda (Picchi)
Intonatie: Deus in adjutorium (falso bordone)

2. Eerste psalm

Antifoon 1: Dixerunt discipuli (gregoriaans)
Psalm 1: **Dixit Dominus** a 5 con 2 Violini et altri Istrumenti (Rigatti)

3. Tweede psalm

Antifoon 2: Domine, si adhuc populo (gregoriaans)
Psalm 2: **Confitebor** a 6 con 2 Violini (Rigatti)

4. Derde psalm

Antifoon 3: O virum ineffabilem (gregoriaans)
Psalm 3: **Beatus vir** a 5 con Istromenti da capella (Rigatti)

5. Vierde psalm

Antifoon 4: Oculis ac manibus (gregoriaans)
Psalm 4: **Laudate pueri** a 5 da capella. Alla quarta. (Rigatti)

6. Vijfde psalm

Antifoon 5: Martinus Abrahae (gregoriaans)
Psalm 5: **Laudate Dominum** a 6 con 2 Violini (Rigatti)

===== **Pauze** =====

7. Capitulum

Sonata Nona (Picchi)
Capitulum: Ecce sacerdos magnus (respons: Lassus)

8. Hymne

Hymne **Iste Confessor** secondo (Monteverdi)
Versikel: Amavit eum Dominus (gregoriaans)

9. Canticum

Antifoon: O beatum virum (gregoriaans)
Canticum: **Magnificat** a 6 con Istromenti (Rigatti)
Canzon Prima (Picchi)

10. Gebeden

Oratio: Deus qui conspicis (responsen: Lassus)
Salve Regina a 6 da capella (Rigatti)

Pauze

7a (instrumentaal)

7b. Capitulum

V. Ecce sacerdos magnus,
qui in diebus suis placuit Deo
et inventus et justus:
et in tempore iracundiae factus est rec-
onciliatio.
R. Deo gratias.

V. Zie de hogepriester,
Die te rechter tijd Gode behaagt,
En rechtvaardig is bevonden:
En op het moment van toorn is verzoe-
ning bewerkstelligd.
R. Dank aan God.

8a. Hymnus

1. Iste confessor Domini sacratus,
Festa plebs cuius celebrat per orbem,
Hodie laetus meruit secreta
Scandere caeli.

1. Deze gelovige, gewijd aan de Heer,
Wiens feest het volk over de gehele we-
reld viert verdient het thans verheugd de
hemelse geheimen te beklimmen.

2. Qui pius, prudens, humilis, pudicus,
Sobrius, castus fuit et quietus,
Vita dum praesens vegetavit ejus
Corporis artus.

2. Hij die vroom, wijs, nederig, kuis,
matig, rein en stil was,
voedde tijdens zijn leven
zijn ledematen.

3. Ad sacrus cuius tumulum frequenter
Membra languentum modo sanitati
Quolibet morbo fuerint gravata
Restituuntur.

3. Bij zijn heilig graf worden dikwijls
de ledematen van hen die lijden,
bezwaard door welke ziekte dan ook,
genezen.

4. Unde nunc noster chorus in honorem
Ipsius, hymnum canit hunc libenter;
Ut piis ejus meritis juvemur
Omne per aevum.

4. Daarom zingt ons koor hier nu gaarne
Hem ter eer,
opdat wij door zijn vrome verdiensten
altijd geholpen zullen worden.

5. Sit salus illi, decus atque virtus,
Qui supra caeli residens cacumen,
Totius mundi machinum gubernat,
Trinus et unus.
Amen.

5. Lof, roem en eer zij hem,
Die zetelt boven de toppen des hemels,
En het apparaat van de gehele aarde
bestiert: Hij die drie is en een.
Amen.

8b. Versiculum

V. Amavit eum Dominus, et ornavit eum.
R. Stulam gloriae indit eum.

V. De Heer beminde en tooide hem,
R. Hulde hem in een mantel van glorie.

5a. Antiphona IV

Oculis ac manibus
in coelum semper intentus,
in victum ab oratione spiritum
non relaxabat,
alleluia.

Met zijn ogen en handen
altijd op de hemel gericht
gunde hij zijn onvermoeibare geest
geen rust van het bidden.
Halleluja.

5b. Psalmus IV : Laudate pueri (psalm 113)

Laudate, pueri, Dominum:
laudate nomen Domini.
Sit nomen Domini benedictum,
ex hoc nunc, et usque in saeculum.
A solis ortu usque
ad occasum,
laudabile nomen Domini.
Excelsus super omnes gentes Dominus,
et super caelos gloria ejus.
Quis sicut Dominus, Deus noster,
qui in altis habitat et humilia respicit in
caelo et in terra?
Suscitans a terra inopem,
et de stercore erigens pauperem,
ut collocet eum
cum principibus populi sui;
Qui habitare facit sterilem in domo,
matrem filiorum laetantem.

Loof, dienaars, de Heer,
loof de naam van de Heer.
Laat de naam des Heren geprezen zijn
Van nu tot in eeuwigheid.
Van de opkomst van de zon
tot haar ondergang
zij de naam des Heren geloofd.
Verheven boven alle volken is de Heer,
en boven de hemel is zijn roem.
Wie is als de Heer, onze God,
die in de hoge woont en neerziet op het
nederige in de hemel en op aarde?
Hij verheft de zwakke van de grond
En richt de arme op uit het slijk
Om hem neer te zetten
bij de edelen van zijn volk.
Hij, die de onvruchtbare in een huis doet
wonen als een vreugdevolle moeder van
kinderen.
Ere zij de Vader...

(Psalm 113, klein gloria)

6a. Antiphona V

Martinus Abrahae
sinu laetus excipitur;
Martinus hic pauper & modicus, coelum
dives ingreditur, hymnis coelestibus
honoratur.

St. Maarten wordt tot zijn vreugde ontvan-
gen aan Abrahams schoot;
St. Maarten, die hier arm en onaanzienlijk
was komt als een rijk man de hemel bin-
nen, geëerd met hemelse lofzangen.

6b. Psalmus V : Laudate Dominum (psalm 117)

Laudate Dominum omnes gentes:
laudate eum, omnes populi.
Quoniam confirmata est super nos
misericordia eius:
et veritas Domini
manet in aeternum.
Gloria Patri, ...

Prijst de Heer, alle volken,
Prijst hem, alle natiën.
Want vast staat over ons
zijn barmhartigheid.
En de waarheid van de Heer
blijft tot in eeuwigheid.
Ere zij de Vader...

(Psalm 117, klein gloria)

Teksten

1a. (instrumentaal)

1b. Intonatio Vesperae

V. Deus in adiutorium meum intende.
R. Domine ad adjuvandum me festina.
Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio,
et nunc, et semper et in saecula saecu-
lorum. Amen. Alleluia

V. God, neig u tot mijn hulp.
R. Heer, haast u om mij te helpen.
Ere zij de Vader en de Zoon en de Hei-
lige Geest. Zoals het was in het begin,
zo ook nu en altijd en in de eeuwen der
eeuwen. Amen. Halleluja.
(Psalm 70:2, klein gloria)

2a. Antiphona I

Dixerunt discipuli ad beatum Martinum:
Cur nos, pater, deseris?
Aut cui nos desolatos relinquis?
Invadent enim gregem tuum
lupi rapaces.

De leerlingen zeiden tot de gelukzalige
Maarten: Waarom, vader, verlaat u ons?
En aan wie laat u ons achter?
Vraatzuchtige wolven immers
zullen uw kudde aanvallen.

2b. Psalmus I: Dixit Dominus (psalm 110)

Dixit Dominus domino meo:
Sede a dextris meis,
donec ponam inimicos tuos
scabellum pedum tuorum.
Virgam virtutis tuae emittet Dominus
ex Sion:
dominare in medio inimicorum tuorum.
Tecum principium in die virtutis tuae in
splendoribus sanctorum:
ex utero ante lucifero
genui te.
Juravit Dominus, et non poenitebit eum:
tu es sacerdos
in aeternum
secundum ordinem Melchisedech.
Dominus a dextris tuis:
confregit in die irae suae reges.

De Heer zei tot mijn heer:
Ga zitten aan mijn rechterhand,
totdat ik uw vijanden zal maken
tot een bankje voor uw voeten.
De scepter van uw macht
zal de Heer vanuit Sion zenden,
om te heersen temidden van uw vijanden.
Het koningschap is bij u op de dag van uw
dapperheid met de glans van heiligheid;
uit mijn schoot, vóór de dageraad,
heb ik u voortgebracht.
De Heer heeft het gezworen en het zal
hem niet berouwen: u bent priester in
eeuwigheid
volgens de orde van Melchisedech.
De Heer is aan uw rechterhand;
op de dag van zijn toorn zal hij de konin-
gen verpletteren.
Hij zal oordelen over de volkeren; licha-
men zal hij opstapelen; slaan zal hij de
hoofden in veler land.
Uit de beek zal hij onderweg drinken,
dan zal hij het hoofd heffen.
Ere zij de Vader

(Psalm 110, klein gloria)

Judicabit in nationibus, implebit ruinas:
conquassabit capita
in terra multorum.
De torrente in via bibet:
propterea exaltabit caput.
Gloria Patri, ...

3a. Antiphona II

Domine, si adhuc populo tuo sum
necessarius, non recuso laborem:
fiat voluntas tua.

Heer, als ik voor uw volk nog nodig ben,
dan weiger ik mijn arbeid niet:
uw wil geschiede

HH .

3b. Psalmus II: Confitebor (psalm 111)

Confitebor tibi Domine, in toto corde meo:
in consilio justorum, et congregatione.

U, Heer, zal ik prijzen, met heel mijn hart,
In de kring, in de vergadering van recht-
vaardigen.

Magna opera Domini:
exquisita in omnes voluntates ejus.
Confessio et magnificentia opus ejus:
et justitia ejus manet
in saeculum saeculi.

Groot zijn de werken van de Heer,
gezocht door allen die hem welgezind zijn.
Te prijzen en groots zijn zijn daden;
en zijn rechtvaardigheid
blijft in eeuwigheid.

Memoriam fecit mirabilium suorum,
misericors et et miserator Dominus:
escam dedit timentibus se.
Memor erit in saeculum testamenti sui:
virtutem operum suorum annuntiabit popu-
lo suo.

Hij maakte melding van zijn wonderen:
barmhartig en genadig is de Heer.
Hij gaf voedsel aan wie hem vrezen.
Tot in eeuwigheid zal hij gedachtig zijn
aan zijn verbond. De kracht van zijn daden
zal hij aan zijn volk bekend maken,
zodat hij hun het erfdeel der heidenen
geeft. De werken van zijn handen
zijn waarheid en recht.

Ut det illis hereditatem gentium:
opera manuum ejus veritas,
et judicium.

Betrouwbaar zijn al zijn bevelen,
vaststaand in eeuwigheid,
gedaan in waarheid en gerechtigheid.

Fidelia omnia mandata ejus:
confirmata in saeculum saeculi,
facta in veritate et aequitate.
Redemptionem misit populo suo:
mandavit in aeternum testamentum suum.

De Heer heeft bevrijding gezonden
aan zijn volk; voor eeuwig heeft hij
het verbond met de zijnen ingesteld.

Sanctum, et terribile nomen ejus:
initium sapientiae timor Domini.
Intellectus bonus omnibus facientibus eum:
laudatio ejus manet in saeculum saeculi.
Gloria Patri, ...

Heilig en vreeswekkend is zijn naam.
Het begin van wijsheid is de vreze des
Heren; een goed inzicht voor allen die dat
doen. Zijn lof houdt eeuwig stand.
Ere zij de Vader, ...

(Psalm 111, klein gloria)

4a. Antiphona III

O virum ineffabilem,
nec labore victim,
nec morte vincendum:
qui nec mori timuit,
nec vivere recusavit.

O onuitsprekelijke man,
niet het slachtoffer van barenswée,
noch door de dood te overwinnen:
Die noch vreesde te sterven,
noch weigerde te leven.

4b. Psalmus III: Beatus vir (psalm 112)

Beatus vir, qui timet Dominum:
in mandatis ejus volet nimis.
Potens in terra erit semen ejus:
generatio rectorum benedicetur.
Gloria et divitiae in domo ejus:
et justitia ejus manet in saeculum saeculi.

Gelukkig de man die de Heer vreest,
en zich zeer verblijdt in zijn geboden.
Zijn nageslacht zal sterk zijn op aarde,
gezegend het geslacht der oprechten.
Roem en rijkdom in zijn huis, en zijn ge-
rechtigheid zal in eeuwigheid standhou-
den.

Exortum est in tenebris lumen rectis:
misericors, et miserator, et justus.

Want opgegaan is in het duister
een licht voor de rechtvaardigen:
genadig, barmhartig en rechtvaardig.
Goed zal het de mens gaan
die barmhartig is en uitleent,
en zijn zaken behandelt voor het gerecht;
omdat hij in eeuwigheid niet zal wankelen.
In eeuwige herinnering zal de rechtvaardig-
ge blijven, voor kwaad gerucht zal hij niet
vrezén.

Jucundus homo
qui miseretur et commodat,
disponet sermones suos in judicio:
quia in aeternum non commovebitur.
In memoria aeterna erit justus:
ab auditione mala non timebit.

Zijn hart is vastberaden te hopen op de
Heer, zijn hart is vastbesloten,
hij zal niet wankelen totdat hij neerkijkt op
zijn vijanden.

Dispersit, dedit pauperibus:
ustitia ejus manet in saeculum saeculi,

Hij deelt uit, geeft aan de armen,
zijn rechtvaardigheid houdt stand in eeu-
wigheid.

cornu ejus exaltabitur in gloria.
Peccator videbit,
et irascetur,
dentibus suis fremet et tabescet:
desiderium peccatorum peribit.
Gloria Patri, ...

Machtig zal zijn roem zich verheffen.
De zondaar zal het aanzien
en ontsteken in woede,
knarsetandend zal hij vergaan.
De verlangens van zondaars vergaan.
Ere zij de Vader...

(Psalm 112, klein gloria)